

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 38/12

Λουξεμβούργο, 29 Μαρτίου 2012

Απόφαση στις υποθέσεις
C-417/10, Ministero dell'Economia e delle Finanze, Agenzia delle Entrate
κατά 3M Italia SpA και
C-500/10, Ufficio IVA di Piacenza κατά Belvedere Costruzioni Srl

Η περάτωση των φορολογικών υποθέσεων που εκκρεμούν ενώπιον του Corte Suprema di Cassazione και της Commissione tributaria centrale και στις οποίες η αρχική προσφυγή ασκήθηκε πριν από δέκα και πλέον έτη είναι συμβατή με το δίκαιο της Ένωσης.

Πρόκειται για κατ' εξαίρεση μέτρο που έχει ως σκοπό τη διασφάλιση της τήρησης της αρχής της εύλογης διάρκειας της δίκης

Το 2010 η Ιταλία θέσπισε, με σκοπό τη μείωση της διάρκειας της δίκης στις φορολογικές υποθέσεις και την τήρηση συνεπώς της αρχής της εύλογης διάρκειας της δίκης, υπό την έννοια της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, μια νομοθετική διάταξη που προβλέπει ότι οι διαδικασίες που εκκρεμούν, κατά το χρονικό σημείο της έναρξης ισχύος της διάταξης αυτής, από δέκα και πλέον ετών και στις οποίες οι φορολογικές αρχές ηττήθηκαν στους δύο πρώτους βαθμούς δικαιοδοσίας περατώνονται χωρίς να εξεταστεί η ουσία της υπόθεσης.

Ειδικότερα, οι διαδικασίες που εκκρεμούν ενώπιον της Commissione tributaria centrale (Κεντρικής Φορολογικής Επιτροπής) περατώνονται αυτόματα, ενώ οι εκκρεμείς ενώπιον του Corte Suprema di Cassazione (ιταλικού ακυρωτικού δικαστηρίου) διαδικασίες μπορούν να περατώνονται με την καταβολή ποσού ίσου με το 5 % της αξίας του αντικειμένου της διαφοράς και με την ταυτόχρονη παραίτηση από κάθε ενδεχόμενη αξίωση για αποζημίωση.

Στο Δικαστήριο έχουν υποβληθεί δύο αιτήσεις έκδοσης προδικαστικής απόφασης, από τις οποίες η πρώτη αφορά το ζήτημα αν η εφαρμογή μιας τέτοιας διάταξης στον τομέα της άμεσης φορολογίας αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης και η δεύτερη το ζήτημα αν η εν λόγω διάταξη είναι συμβατή με τους κανόνες του δικαίου της Ένωσης στον τομέα του ΦΠΑ.

Το Corte Suprema di Cassazione και η Commissione tributaria centrale υποβάλλουν συγκεκριμένα στο Δικαστήριο το ερώτημα αν η εθνική νομοθεσία είναι συμβατή με την υποχρέωση πάταξης των καταχρηστικών πρακτικών, με τις αρχές που διέπουν την ενιαία αγορά και με την υποχρέωση είσπραξης του ΦΠΑ, δεδομένου ότι συνεπάγεται την ολοκληρωτική ουσιαστικά παραίτηση από την είσπραξη της φορολογικής οφειλής ή του ΦΠΑ.

Στην πρώτη από τις υποθέσεις αυτές το Δικαστήριο υπενθυμίζει καταρχάς ότι, μολονότι η άμεση φορολογία εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, τα κράτη μέλη οφείλουν, κατά την άσκησή της, να τηρούν το δίκαιο της Ένωσης. Στη συνέχεια το Δικαστήριο αποφαινεται ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν απαγορεύει εν προκειμένω την εφαρμογή εθνικής διάταξης όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, η οποία επιτρέπει, με σκοπό τον περιορισμό της διάρκειας των φορολογικών δικών, την περάτωση της φορολογικής δίκης υπό ορισμένες προϋποθέσεις.

Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο, κατά την εξέταση του συμβατού των εθνικών διατάξεων με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, κρίνει ότι τα επίμαχα μέτρα δεν έχουν επιλεκτικό χαρακτήρα και δεν αποτελούν συνεπώς κρατικές ενισχύσεις¹.

¹ Απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Δεκεμβρίου 2005, [C-66/02](#), Ιταλία κατά Επιτροπής (βλ. επίσης [Ανακοινωθέν Τύπου αριθ. 113/05](#), στα γαλλικά). Η απόφαση αφορούσε τη μεταρρύθμιση του τραπεζικού συστήματος στην Ιταλία.

Στη δεύτερη υπόθεση, που αφορά την **αυτόματη περάτωση των δικών που εκκρεμούν ενώπιον της Commissione tributaria centrale, η οποία είναι αρμόδια να εξετάζει τις αιτήσεις σχετικά με τις διορθωτικές πράξεις επιβολής ΦΠΑ**, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι κάθε κράτος μέλος υπέχει την υποχρέωση να λαμβάνει όλα τα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα που μπορούν να διασφαλίζουν την είσπραξη ολόκληρου του οφειλόμενου στο έδαφός του ΦΠΑ. Μολονότι τα κράτη μέλη έχουν ορισμένα περιθώρια εκτίμησης όσον αφορά τον τρόπο χρήσης των μέσων που διαθέτουν, τα περιθώρια αυτά περιορίζονται πάντως από την υποχρέωση των κρατών αυτών να εξασφαλίζουν την αποτελεσματική είσπραξη των ιδίων πόρων της Ένωσης, τηρώντας παράλληλα την αρχή της εύλογης διάρκειας της δίκης.

Το Δικαστήριο τονίζει, αντιθέτως, τη διαφορά ανάμεσα στην παρούσα υπόθεση και σε μια παλαιότερη ², στην οποία είχε κρίνει ότι μέτρα που ελήφθησαν ελάχιστο χρόνο μετά την εκπνοή των προθεσμιών προς εξόφληση των ποσών του ΦΠΑ, τα οποία οφείλοντο κανονικά και παρείχαν στους υποκειμένους στον φόρο τη δυνατότητα να αποφύγουν οποιοδήποτε έλεγχο της φορολογικής αρχής, αποτελούσαν γενική και χωρίς διάκριση παραίτηση από τον έλεγχο των φορολογητέων πράξεων, αντίθετη με το δίκαιο της Ένωσης.

Στην υπό κρίση υπόθεση το Δικαστήριο τονίζει ότι **πρόκειται για κατ' εξαίρεση διάταξη**, που έχει πολύ συγκεκριμένο και περιορισμένο αντικείμενο, **αποσκοπεί στη διασφάλιση της τήρησης της αρχής της εύλογης διάρκειας της δίκης** και δεν δημιουργεί σημαντικές διαφορές ως προς τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται οι φορολογούμενοι στο σύνολό τους. Ως εκ τούτου, δεν θίγει την αρχή της ουδετερότητας του φόρου.

Κατόπιν αυτών, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι η ιταλική διάταξη δεν αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, τα άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

² Απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Ιουλίου 2008, [C-132/06](#), Επιτροπή κατά Ιταλίας (βλ. επίσης [Ανακοινωθέν Τύπου αριθ. 55/08](#), στα γαλλικά). Η απόφαση αφορούσε την απόσβεση των διοικητικών φορολογικών κυρώσεων («φορολογική αμνηστία») σε σχέση με τον ΦΠΑ.